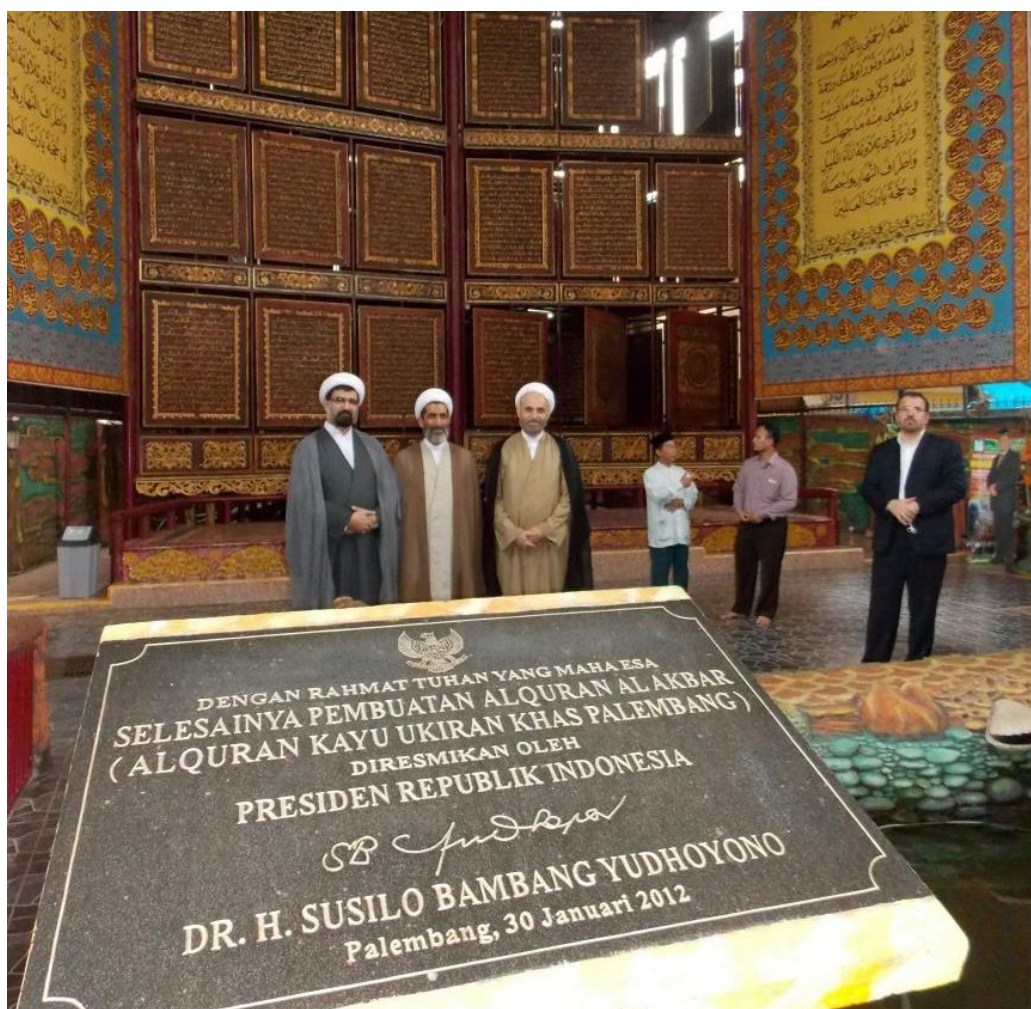

سفر به کشور

هزار جزیره

سفر به کشور هزار جزیره

اسفند سال ۱۳۹۳ ماهی بود که در آن چند تن از مسئولان ارشد مؤسسه علمی فرهنگی دارالحدیث برای انجام یک سفر کاملاً کاری و علمی به مدت یک هفته به کشور اندونزی سفر کردند. در این سفر سه تن از ارکان دارالحدیث شامل حجج اسلام آقایان دکتر هادی صادقی مشاور عالی دانشگاه قرآن و حدیث، دکتر رضا برنجکار قائم مقام پژوهشگاه قرآن و حدیث و دکتر محمد تقی سبحانی نیا معاون فرهنگی، ارتباطات و امور بین الملل دار الحدیث حضور داشتند. این سفر به همت معاونت فرهنگی، ارتباطات و امور بین الملل برنامه ریزی و اجرا شد. برای انجام این سفر رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی با مدیریت امور بین الملل معاونت فرهنگی مؤسسه همکاری تنگاتنگی داشتند. آنچه در ادامه می آید گزارشی مختصر از سفر هیأت سه نفره از مسئولان دارالحدیث به اندونزی است.

حرکت به سمت اندونزی - چهارشنبه ۹۳/۱۲/۲۰

پس از چند ماه پیگیری و برنامه ریزی و هماهنگی با مراکز و ارگانهای ذی ربط برای ایجاد زمینه و ابزار لازم در تاریخ چهارشنبه ۹۳/۱۲/۲۰ ساعت ۲۱:۳۰ دقیقه با پرواز هواپیمای اماراتی به سمت دبی حرکت کردیم. با توجه به اینکه جناب دکتر صادقی معاون فرهنگی قوه قضاییه نیز بود و با عنایت به برنامه ریزی ملاقات ایشان به یک مقام ارشد قضایی اندونزی و دیدار با زندانیان ایرانی در آن کشور، می بایست تشریفات لازم در رفت و برگشت و همچنین در کشور مقصد انجام می گرفت. لذا هیأت سه نفره به سالن VIP فرودگاه وارد شدند و در آن سالن مستقر و با چایی پذیرایی شدند. در زمان استقرار در این سالن، مأموران تشریفات اقدامات گمرکی را و راننده تحویل ساکها را به انجام رساندند. سپس با دو اتومبیل تشریفات تا پلکان هواپیما منتقل شدیم.

پرواز تا دبی حدود ۲:۳۰ دقیقه به طول انجامید و ساعت ۲۴:۰۰ وارد فرودگاه دبی شدیم. در این فرودگاه مجهز و پر ترافیک تا ساعت ۴ بامداد در این فرودگاه به انتظار نشستیم تا زمان حرکت هواپیمای جدید به سمت جاکارتا فرا برسد. بالاخره در ساعت مقرر یعنی ۴:۳۰ و بدون تأخیر هواپیما به سمت جزایر اندونزی حرکت کرد. در طول مسیر که نزدیک به ۸۰۰۰ کیلومتر بود از روی کشوریمین، دریای عمان، اقیانوس هند و جنوب شبه قاره هند عبور کردیم. با توجه به اینکه حرکت به سوی شرق بود به سرعت روز گذشت و با اینکه طول مدت پرواز بیشتر از ۸ ساعت نشد ساعت فرود ما به وقت جاکارتا نزدیک به ۱۷ بود.

با ورود به فرودگاه جاकारتا کاردار سفارت به جای سفیر که هنوز به جاकारتا اعزام نشده بود به همراه رایزن فرهنگی ج.ا.ا. در اندونزی برای استقبال آمده بودند. به اتفاق آنان با اتومبیل مخصوص به VIP رفتیم تا اقدامات گمرکی صورت گرفته ساکها گرفته شود. سپس عازم هتل محل اقامت شدیم. مقرر شد پس از استقرار در اتاقها در فرصت یک ساعت برای رفتن به رزیشن سفارت و میهمانی کاردار جناب آقای سحرخیز آماده شویم. ساعت ۲۰ به اتفاق رایزن به سمت محل میهمانی حرکت کردیم

• شب نخست (۲۱/۱۲/۹۳) - شرکت در ضیافت کاردار سفارت

کاردار جمهوری اسلامی جناب آقای سحر خیز که در نبود سفیر جانشین او به شمار می رفت شب نخست هیأت سه نفره دارالحدیث را به ضیافت شام دعوت کرد. در این ضیافت حجت الاسلام موسوی نماینده ولی فقیه در اندونزی و رییس ISISCO و دکتر ابراهیمیان رایزن فرهنگی نیز حضور داشتند.

این جلسه که به منظور خوش آمدگویی به میهمانان برپا شده بود اطلاعات قابل توجهی در رابطه با کشور اندونزی مطالب متنوعی مفیدی بیان شد و اطلاعاتی در باره این کشور به میهمانان داده شد. بالغ بر ۹۰٪ جمعیت ۲۵۰ میلیونی اندونزی مسلمانند. از این جمعیت زیاد تا پیش از انقلاب اسلامی تعداد انگشت شماری شیعه بودند اما پس از انقلاب اسلامی این جمعیت اندک رشد فزاینده ای داشته است به حدی که بر اساس آمار اعلام شده پس از کشور نیجریه اندونزی دومین کشوری است که رشد گرایش مردم به شیعه در آن به ثبت رسیده است. بر اساس آمارها تعداد نفوس شیعه در اندونزی در حال حاضر به بیش از یک میلیون نفر رسیده است. البته امروز تبلیغات فراوان در جهت شیعه هراسی موجب شده است که این واژه با واژه‌های دیگری همچون خشونت و داعش مساوی دانسته شود لذا تأکید زیادی شد تا به جای استفاده از کلمه شیعه از تعابیری چون مذهب جعفری و یا مکتب اهل بیت علیهم السلام استفاده شود. همچنین مطرح شد که در اندونزی دو گروه مهم مذهبی وجود دارد. یکی نهضت العلما و دیگری سازمان محمدیه. و اما مجلس العلما از بزرگان این دو گروه تشکیل شده است. از بین این دو گروه نهضت العلما به ایران نزدیکتر است. در

ارتباط با پیشینه شیعه در اندونزی نیز به مراسم تابوت اشاره شد. این مراسم یادبودی از مراسم شالروز شهادت سید الشهداست اگرچه مردم از محتوای آن هیچ اطلاعی ندارند و حتی در برخی مناطق در روز عاشورا جشن میگیرند.

• روز دوم: ۹۳/۱۲/۲۲ - بازدید و جلسه با مسئولان دانشگاه رادن فتح شهر پلمبنگ

صبح روز جمعه ساعت ۵:۳۰ عازم فرودگاه داخلی شهر جاکارتا شدیم برای عزیمت به شهر پلمبنگ و دانشگاه رادن فتح. در فرودگاه این شهر پروفسور افلاطون رییس دانشگاه و پروفسور میکائیل مسئول اتاق ایران در دانشگاه به استقبال آمده بودند. در جلسه نخست با رییس این دانشگاه بیان شد که دانشگاه ۱۲ هزار دانشجو در مقاطع سه گانه دارد که در ۶ دانشکده به تحصیل مشغولند. با توجه به انعقاد تفاهم نامه با این دانشگاه در سفر معاون دانشگاه به ایران و قم خاطر نشان شد که این سفر برای پیگیری مفاد تفاهمنامه و اجرایی کردن برخی مفاد آن صورت گرفته است.

پس از جلسه نخست، جلسه دیگری با حضور چند تن از مسئولان و مدیران دانشکده های دانشگاه انجام شد. در این جلسه تلاش شد تا هر یک از میهمانان نقطه نظرات خود را در جهت تقویت ارتباط فیما بین و نیز رسالت دانشگاه بیان کند در آغاز دکتر ابراهیمیان به معرفی میهمانان پرداخت و کمی هم در تمجید از آنان مبالغه کرد. یا دست کم در شیوه بیان مبالغه نمود. برای مثال وی در تعریف از دکتر صادقی، وی را فرد سوم مملکت و در بیان جایگاه علمی، او را یکی از پنج تن شاخص در کشور در موضوع فلسفه و کلام دانست.

در این جلسه دکتر صادقی ضمن بیان اینکه قرآن وحیث منبع اصلی ما برای دریافت معارف مورد نیاز برای سعادت دنیا و آخرت و ساختن سبک زندگی دینی است به معرفی دانشگاه قرآن و حدیث پرداخت و رشته وها و گرایش ها و نیز گفتدانشکده های چهارگانه را توضیح داد و آمادگی دانشگاه را برای تعامل و همکاری در قالب برگزاری دوره های کوتاه مدت دانش افزایی ویژه اساتید دانشگاه طرف مقابل، برگزاری همایشهای مشترک و انتقال تجارب آموزشی بویژه در بعد آموزش مجازی را اعلام نمود.

سپس دکتر برنجکار ضمن توضیح پیرامون پژوهشگاه و پژوهشکده های چهارگانه اظهار داشت: یکی از تعاملات تأثیرگذار برگزارى همایشهای تخصصی پیرامون موضوعات مورد توافق و از پیش تعیین شده است تا از این طریق نقطه نظرات علمی و اشتراکات و افتراق ها به خوبی آشکار و مورد تبادل نظر قرار گیرد. این اقدام در جهت درک بیشتر یکدیگر و نزدیکتر شدن مواضع طرفین مؤثر خواهد بود.

در ادامه دکتر سبحانی نیا اشاره کرد در کنار تربیت نیروی متخصص و آثار مکتوب تخصصی، رویکرد عمومی و ترویجی لازم است تا بتوان جریان عمومی جامعه را در مسیر صحیح مبتنی بر آموزه های دینی قرار داد. وی تصریح کرد تحقق این موضوع از طریق ترویج اخلاق اسلامی و عمل به آن امکان پذیر است و در صورت بی توجهی به آن هجوم فرهنگ غرب نسل جدید را به مخاطر خواهد انداخت و ارزش های اخلاقی را به ضد ارزش تبدیل کرده منکر را معروف و معروف را به منکر مبدل خواهد ساخت. البته باید توجه داشت که در موضوعات اخلاقی بیشترین اشتراکات وجود دارد و لذا در این حوزه فضای مناسب تری برای تعامل و همکاری متصور است.

نماز جمعه در اندونزی همانند نماز جماعات در تمام مساجد برگزار می شود. لذا ما نیز به اتفاق رئیس و معاونان دانشگاه در نماز جمعه مسجد دانشگاه شرکت کردیم. پیش از عزیمت به مسجد در دستشویی اتاق رئیس تجدید وضو کردیم. شکل حوله رئیس در داخل دستشویی که مانند لباس نوزاد بود و نیز کثیفی مشهود آن از فرهنگ متفاوت و نیز بهداشت پایین خبر میداد. اصرار به پوشیدن دمپایی ابری لائنگشتی و بیرون آوردن دمپایی برخی همکاران زن و مرد برای پوشیدن ما خود از فرهنگ و برخی باورهای عجیب و غریب خبر می داد. نماز جمعه را در جمع دانشجویی به جا آوردیم.

سپس برای نهار به رستورانی در داخل شهر رفتیم. رستوران چند بخش داشت. ابتدا به طبقه دوم رفتیم. در سالن نسبتاً بزرگی که در طبقه فوقانی قرار داشت نوازنده و خواننده ای مشغول اجرای ترانه ای محلی بودند که به نظر می رسید برای میهمانان ویژه مشغول اجرا بودند. غذای سنتی آنها که مشتمل بود بر چند کاسه برنج و انواع کبابها و خورشها که در پیش دستی های کوچک روی میز را پر کرده بود چشم نوازی می کرد.

در حین سرو غذا برخی از حاضران و از جمله معاون دانشگاه برای آواز خواندن پشت میکروفون قرار گرفت و ترانه ای را که به نظر می رسید همه آن را خوب می شناختند اجرا کرد. مترجم می گفت در اندونزی این رفتار یک سنت است. پس از نهار برای گفتگوی نهایی که به تدوین توافقنامه اجرایی بیانجامد به طبقه همکف رستوران زیر سایه بان داخل حیاط رفتیم و حول میز چاله کرسی مانند آن قسمت نشسته و ساعتی برای توافقات اجرایی تفاهمنامه پیشین گفتگو کرده در نهایت به نتیجه رسیدیم. برگزاری دوره کوتاه مدت دانش افزایی ویژه اساتید دانشگاه پلمبنگ در ایران و اندونزی و برگزاری همایشهای تخصصی در ایران و اندونزی و همچنین انجام تحقیقات مشترک بویژه در موضوعاتی مانند تفریح و سرگرمی و پوشش و لباس و سبک زندگی دینی از جمله این توافقات بود. البته زمان اجرایی شدن این توافقات در گام نخست تابستان سال آینده (سال ۱۳۹۴) در نظر گرفته شد. این جلسه تا حدود ساعت ۴ به طول انجامید و پس از اتمام جلسه بی آنکه بتوانیم در شهر پلمبنگ گردش داشته، با فضای آن شهر و شیوه زندگی اجتماعی و شهری آن از نزدیک آشنا شویم و یا دیدنی های آن شهر را ببینیم برای بازگشت عازم فرودگاه شدیم و به جاکارتا بازگشتیم.

• روز سوم - شنبه ۹۴/۱۲/۲۳ جلسه با مسئولان نمایندگی جامعةالمصطفی العالمیه در اندونزی

با توجه به تعطیلی روزهای شنبه و یکشنبه در اندونزی روز شنبه و یکشنبه برنامه فشرده ای نداشتیم. صبح ساعت ۹ به اتفاق ابوالفضل و اتومبیل رایزنی عازم یکی از بازارهای خرید شدیم. آقایان دکتر صادقی و دکتر برنجکار تا ظهر در بازار به امر خرید پیرازند اما دکتر سبحانی نیا به همراه امام غزالی مترجم گروه به مرکز جامعة المصطفی رفت تا با پروفسور حیدر باقر رییس نشر میزان که از بزرگترین ناشران اندونزی است جلسه ای در جهت بررسی زمینه های همکاری انتشاراتی داشته باشد. با ورود به ساختمان نمایندگی المصطفی مورد استقبال جناب حجة الاسلام دکتر سید مفید حسینی کوهساری و معاونانش آقایان ادیب و زنگنه قرار گرفت. پس از دقایقی دیگر پروفسور حیدر باقر به جمع حضار ملحق شد. در این جلسه دکتر سبحانی نیا با توضیحاتی پیرامون دارالحدیث بویژه

انتشارات دارالحدیث و آثار منتشر شده توسط آن پرداخت و با استفاده از سایت انتشارات و نمایش آثار آن بر روی موبایل اعلام کرد که انتشارات دارالحدیث آمادگی دارد در چاپ برخی آثار خود که برای کشور اندونزی مناسب است و ایجاد حساسیت نمیکند با انتشارات میزان اندونزی همکاری مشترک داشته باشد. همچنین حاضرین قایل برخی کتب خود را برای ترجمه به زبان مالایی در اختیار نشر میزان قرار دهیم.

سپس مدیر انتشارات میزان با توضیحی مختصر نسبت به فضای حاکم بر کشور اندونزی و محدودیتها و نیز حساسیتهایی که برای او در این کشور به وجود آمده و برخی اتهامات که در جهت رجم او بخاطر شیعه بودن و ارتباط با ایران به او نسبت داده اند اظهار داشت برای من امکان چاپ کتاب به زبانهای دیگر وجود ندارد و تنها مایل است کتاب به زبان مالایی ترجمه کند. وی در ادامه پیشنهاد داد با نشر دارالفکر در اندونزی که آمادگی و امکان اینگونه همکاری را دارد تفاهم صورت گیرد. البته در ادامه اظهار داشت برخی کتب مانند حکمتنامه لقمان و مسند ابن ابی عمیر را ترجمه و منتشر کند. این جلسه بدون توافقی جدی با نشر میزان به پایان رسید لکن باب همکاری با نمایندگی جامعة المصطفی را در حوزه ترجمه و چاپ گشود و مسئولان المصطفی تمایل خود را نسبت به ترجمه آثار دارالحدیث اظهار داشتند که در نهایت به انعقاد تفاهمنامه با انتشارات دارالحدیث انجامید که تا روز پایانی سفر به امضا طرفین رسید. ظهر همان روز دیگر همراهان به نمایندگی جامعة المصطفی وارد شدند تا پس از ضیافت نهار جلسه رسمی با مسئولان مرکز نیز تحقق یابد.

با فرارسیدن وقت اذان ظهر آقایان دکتر صادقی و دکتر برنجکار به نمایندگی جامعة المصطفی آمدند و پس از نماز و ضیافت نهار جلسه دوم با مسئولان نمایندگی المصطفی آغاز شد و طی توضیح مبسوط آنان هیأت حاضر با فعالیتهای مبسوط و مؤثر این نمایندگی، شعبه ها و حوزه ها و دارالقرآنها تحت نظر آن آشنا شدند. سپس به زمینه های همکاری و ابعاد آن پرداخته شد و در نهایت مقرر شد تا متن تفاهمنامه ای تنظیم و تا پیش از اتمام سفر به امضای طرفین برسد که البته این کار نیز انجام شد.

شنبه، شب ۹۴/۱۲/۲۳ جلسه با حجت الاسلام والمسلمین موسوی نماینده ولی فقیه در اندونزی

شنبه شب به اتفاق دکتر ابراهیمیان به منزل نماینده مقام معظم رهبری در اندونزی رفتیم و ایشان از هیأت دارالحدیث پذیرایی نمود. در این جلسه ایشان به حدود ده کتابی که از دارالحدیث به زبان اندونزیایی (مالایی) ترجمه کرده است اشاره کرد و از هر یک از آن کتب یک نسخه برای دارالحدیث اهدا کرد. در ضمن ایشان درخواستهایی داشت که عبارت بود از:

۱. کتابی از مجموعه احادیث اهل بیت (ع) که برای زندگی جوامع مختلف سودمند باشد و چهره یک مسلمان واقعی را ترسیم کند، با ذکر سند تهیه شود تا مسلمانان اندونزی بویژه آنها که به شیعه دل بستگی دارند بتوانند مجموعه ای از احادیث مستند را نیز مشاهده کرده دلگرمی بیشتری پیدا کنند.
۲. تولید اثری مفید و مختصر، مشتمل بر عقاید مکتب اهل بیت (ع) و مستند به روایات اهل بیت (ع) که به تبیین و شرح و توضیح آراسته شده باشد تا هر کس با مطالعه آن بتواند اعتقادات خود را بر اساس آن سامان دهد.
۳. تولید اثری از احادیث نبوی در بیان معرفی و جایگاه و عصمت اهل بیت به منظور ایجاد اعتماد نسبت به روایات اهل بیت علیهم السلام.

در این جلسه آقای سحرخیز کاردار سفارت نیز حضور داشت.

روز چهارم - یکشنبه، ۹۴/۱۲/۲۴ مصادف با ۱۵ مارس، جلسه در دانشگاه علوم قرآن

صبح روز یکشنبه برای جلسه‌ی از پیش هماهنگ شده با رییس دانشگاه علوم قرآنی جاکارتا عازم شدیم.

دکتر نصرالدین عمر یکی از برجسته ترین شخصیت‌های قرآنی و تفسیری اندونزی بود که قبلاً به ایران نیز سفر کرده و در همایش بین المللی اندیشه‌های علامه طباطبایی در قم شرکت کرده بود. دارالحدیث قبلاً با این دانشگاه تفاهمنامه ای نیز منعقد ساخته بود و این دیدار در حقیقت پیگیری اجرایی شدن مفاد تفاهمنامه نیز به شمار می‌آمد. در ابتدای جلسه دکتر ابراهیمیان به معرفی میهمانان پرداخت و اشاره کوتاهی به اهداف سفر آنان کرد. سپس دکتر نصرالدین عمر ضمن تشکر از میهمانان، علمای دین را به ستارگان نورانی تشبیه کرد و اظهار داشت دانشگاه علوم قرآنی را به واسطه حضور شما میهمانان دانشمند نورباران شده است. سپس به توضیح پیرامون دانشگاه علوم قرآنی و فعالیتهای فارغ التحصیلانش در خارج از دانشگاه پرداخت.

در ادامه دکتر صادقی با بیان مشابهت دارالحدیث و دانشگاه علوم قرآنی، انواع و مصادیق فعالیت‌هایی که می‌توان در کوتاه مدت برای همکاری اجرایی شود را برشمرد. وی همچنین اشاره کرد همکاری نزدیک علمی ایران و اندونزی به عنوان دو کشور بزرگ و مهم اسلامی این امکان را فراهم می‌سازد که با طرح تمدن اسلامی نوین با غرب مواجه شویم نه با سلاح و جنگ.

در ادامه طرفین ضمن تأکید به اجرایی شدن مفاد تفاهم نامه بویژه در بخش برگزاری دوره های کوتاه مدت و تبادل استاد برای آموزشهای فشرده به برگزاری همایش بین المللی یک روزه در موضوع منهج تفسیری علامه طباطبایی در المیزان و نیز همایشی با موضوع سبک زندگی دینی و برخی موضوعات دیگر در سال شمسی پیش رو موافقت کردند.

روز پنجم - دوشنبه ۲۵ اسفند

پیش از این قرار بود روز دوشنبه با یک پرواز به شهر ماکاسار رفته و با رییس و مسئولان دانشگاه علاءالدین ملاقات داشته باشیم. این ملاقات اقدامی بود در جهت اجرایی ساختن مفاد تفاهمنامه‌ای که سال قبل با آن دانشگاه امضا شده بود. برنامه ریزی شده بود تا مفاد تفاهم نامه اجرایی شود. لکن دو روز قبل از سفر به دلیل فشردگی زیاد برنامه ها و ضرورت ملاقات دکتر صادقی با یکی از مقامات عالی قضایی اندونزی و نیز ملاقات با زندانیان ایرانی در اندونزی لغو شد. لذا در این روز دکتر صادقی به همراه کاردار سفارت آقای سحرخیز و کارشناس مربوطه برای انجام این دیدارها از دو همراه دیگرش جدا شد. دکتر برنجکار و دکتر سبحانی نیا برای آماده کردن مقاله خود که میبایست روز بعد در همایش بین المللی ارائه شود در هتل ماندند و به تلخیص مقاله خود و گزینش مطالب مهمتر پرداختند.

ظهر این روز به همراه دکتر ابراهیمی رایزن فرهنگی برای صرف نهار به رستورانی رفتیم که در رستوران دکتر حبیب نژاد عضو هیأت علمی دانشگاه تهران که او نیز برای ارائه مقاله دعوت شده بود به جمع ما ملحق شد. بعد از نهار برای عزیمت به شهر جک جا کارتا عازم فرودگاه شدیم. در فرودگاه دکتر صادقی به همراه مترجم آقای امام غزالی به ما پیوستند. در ساعت پنج و نیم پرواز به سمت شهر دانشگاهی اندونزی انجام شد و ساعتی بعد به فرودگاه این شهر وارد شدیم. در این شهر رییس بخش مطالعات زنان دانشگاه برای استقبال به فرودگاه آمده و با دو اتومبیل به سمت هتل محل اقامت راهنمای شدیم. هتلی بسیار زیبا و دیدنی به نام ایستپارک هتل^۱.

^۱ (estparhotel).

پس از استقرار در هتل به اتفاق خانم دکتر مسئول دفتر مطالعات زنان دانشگاه برای صرف غذا به یک رستوران محلی رفته و چند غذای محلی را آزمایش کردیم.

روز ششم - سه شنبه ۲۶ اسفند

صبح اول وقت عازم دانشگاه سونان شهر جک جاکارتا شدیم. پیش از شروع همایش جلسه گفتگو و تبادل نظر با رییس دانشگاه پروفیسور احمد و معاونانش هماهنگ شده بود. در این جلسه پیگیری اجرایی شدن مفاد تفاهمنامه منعقد شده در سال قبل با آن دانشگاه شدیم.

در این جلسه پس از معرفی طرفین و صحبت های کوتاه مرسوم مناسبترین اقدامات قابل اجرا برگزاری چند همایش یک روزه مشترک با دقت در انتخاب موضوع و نیز برگزاری دوره های کوتاه مدت در تهران و اندونزی توسط مؤسسه دارالحدیث برای اساتید آن دانشگاه در موضوعات مورد توافق از جمله روش شناسی پژوهش های اسلامی، روش مطالعات قرآنی و حدیثی و مطالعات تطبیقی در موضوعات مورد توافق دانسته شد. این توافقات مجدداً مکتوب و به امضای طرفین رسید.

سپس برای شرکت در همایش و ارائه مقالات به اتفاق رییس و معاونان به سالن برگزاری همایش رفتیم.

حدود ساعت ۹:۳۰ همایش با سخنرانی رییس دانشگاه آغاز شد. وی در سخنانش از هیأت ایرانی حاضر در همایش به بزرگی یاد کرد و مقدمشان را گرمی داشت. سپس دکتر ابراهیمیان رایزن فرهنگی ج.ا.ا. به عنوان نماینده سازمان فرهنگ و ارتباطات که پشتیبانی مالی همایش را برعهده داشت و پس از او مسئول مطالعات زنان مطالبی را بیان داشتند. در ادامه از چهارتن از اساتید برای جلوس در بالای سن و ارائه مقالات خود دعوت به عمل آمد. دو استاد از آقایان دکتر صادقی و دکتر برنجکار و دو استاد زن از جاकारتا.

پس از ارائه مقالات چند تن از حاضران سوالات خود را مطرح کردند که اساتید مدعو بویژه اساتید ایرانی به پرسشها پاسخ گفتند. جلسه بعد از ظهر بلافاصله بعد از نماز و نهار برگزار شد. در آغاز جلسه از شش تن از اساتید باقیمانده دعوت شد تا در جایگاه قرار گرفته و به ارائه مقاله خود بپردازند. پس از شروع سخن توسط دبیر جلسه اولین مقاله توسط دکتر سبحانی نیا ارائه شد. پس از ارائه مقاله با عنوان جایگاه زن در مکتب جعفری، دکتر حبیب نژاد نیز مقاله خود را در موضوع حقوق زن از منظر قانون اساسی ج.ا.ا. ارائه نمود. پس از ارائه چهار مقاله دیگر مجدداً چند تن از حاضران سوالاتی را مطرح کردند که به طور خاص دکتر سبحانی نیا و دکتر حبیب نژاد پاسخ گفتند بویژه در موضوع ازدواج موقت.

در پایان اساتید ارائه کننده مقاله به بالای سن دعوت شده و زود اعطای هدیه به آنان عکس یادگاری گرفته شد.

عصر هنگام دانشگاه سونان را به قصد فرودگاه جک جاкарتا ترک گفته و پس از خرید چند قطعه صنایع دستی از یک فروشگاه بزرگ و دیدنی به شهر جاкарتا بازگشتیم و شب را در سوییت مؤسسه آل البیت در جاкарتا که از قبل توسط جناب حجت الاسلام والمسلمین معراجی هماهنگ شده بود اقامت گزیدیم.

روز هفتم چهارشنبه ۹۴/۱۲/۲۷. ملاقات با رییس دانشگاه شریف هدایت الله

صبح روز بعد برای بازدید از دانشگاه علوم قرپان شریف هدایت الله جاکارتا و ملاقات با رییس این دانشگاه از محل اقامت (مؤسسه آل البیت) خارج شده به دلیل عدم امکان بازگشت به آنجا وسایل و ساکها را نیز به همراه خود بردیم. این دانشگاه بزرگترین دانشگاه وزارت دین اندونزی بود. در این کشور دانشگاه های علوم دینی زیر نظر وزارت دین هستند. پس از جلسه با رییس دانشگاه و توافق بر سر انجام چند فعالیت مشترک برای بازدید از دانشکده اصول دین این دانشگاه به همراه چند تن از اساتید و معاون دانشکده از دفتر رییس خارج شدیم. محوطه دانشگاه که صحن های متعدد داشت و سرسبزی و فضای سبز در آن صحن ها چشم نوازی می کرد و جالبتر آن که تمام صحنها و محوطه دانشگاه مملو از موتورسیکلت بود به گونه ای که همراهان اعتراف کردند که تاکنون این تعداد موتور سیکلت یکجا ندیده اند.

در دانشکده اصول دین متن تفاهمنامه تدوین و به امضا رسید و سپس از اتاق ایران در دانشگاه و نیز کتابخانه دانشکده بازدید به عمل آمد.

پس از اتمام بازدید از دانشگاه شریف هدایت الله به دعوت معاون پژوهشی نمایندگی جامعه المصطفی آقای دکتر زنگنه مجددا عازم آن نمایندگی شدیم تا تفاهمنامه با آن مرکز نیز به امضا برسد. ساعت ۱۴ پس از امضای تفاهمنامه با آن نمایندگی و به جا آوردن نماز و صرف نهار از مسئولان نمایندگی المصطفی بخاطر پذیرایی مجدد از هیأت دارالحدیث سپاسگزاری شد و بلافاصله عازم فرودگاه جاکارتا برای پرواز به سمت ایران شدیم.

بازگشت هیأت نیز همانند رفت بخاطر همراهی دکتر صادقی معاون قوه قضاییه با تشریفات انجام شد و بالاخره ساعت ۲ بامداد روز پنجشنبه ۹۳/۱۲/۲۸ هوایمای اماراتی در فرودگاه مهرآباد به زمین نشست و ظهر همانروز سه همسفر، نماز ظهر آخرین روز کاری سال را در نمازخانه مؤسسه دارالحدیث به امامت آیت الله محمدی ری شهری به جا آوردند.

نکات قابل توجه در سفر

۱. **شباهت سه استاد** در برخی جهات بویژه از نظر بلندقامتی و سیما و سن شکوه خاصی به این هیأت داده بود و قرار گرفتن در کنار اساتید اندونزی که عموماً ریزاندام و کوتاه قد بودند جلب توجه زیادی می کرد تا جایی که برخی از اساتید و دانشجویان میل زیادشان به گرفتن عکس یادگاری با این هیأت را نمی توانستند پنهان سازند.

۲. **چهره شهر جاکارتا**: گرچه شهر جاکارتا با حدود ۱۷ میلیون نفر جمعیت، از بزرگترین و پهناورترین شهرهای جهان است و وجود برجهای متعدد و نوساز و شکیل به همراه فضای سبز بسیار چهره زیبایی از شهر را برای یک بیننده که از دور می نگرد می نمایاندلکن وقتی نزدیک می شوید و در خیابانها و کوچه ها راه می روید وجود زباله ها و، مخروبه ها، پیاده

روهای ناسامان و دکه های دستفروشی غیربهداشتی فراوان که در همسایگی هتل های شیک مشغول فعالیتند هر بیننده ای را متعجب می سازد. ظریفی می گفت اینجا هم مانند ایران خودمان است.

۳. **غذاهای محلی:** اندونزی از جنبه های مختلف شباهت نسبتا زیادی به هندوستان داشت. غذاهای محلی تند و تیز، دستفروشی های فراوان، سه چرخه ها و موتور سیکلت های سه چرخ برای مسافركشی، جمعیت زیاد عابران، چهارراه های شلوغ و موتورسیکلت های فراوان و بیشمار و بالاخره خانه های مسکونی محقر و محله های کثیف و خاک آلود در پیرامون شهر از جمله این شباهت ها بود.

۴. **سطح معیشت:** با اینکه اندونزی یکی از کشورهای پر درآمد و ثروتمند است اما معیشت مردم در سطح ابلائی نیست و حقوق کارمندان و اعضای هیأت علمی در مقایسه با ایران درصد قابل توجهی پایین تر است. لذا می توان گفت که تولید در این کشور ارزان خواهد بود و مقرون به صرفه است.

۵. **روپیه:** واحد پول اندونزی مانند هندوستان روپیه بود. ارزش روپیه حدود دوبرابر و نیم ریال ایران بود. یعنی ۱۰۰۰ روپیه حدودا معادل ۲۵۰۰ ریال ایران یا همان ۲۵۰ تومان می شد.

۶. **موتور سیکلت و موتور سیکلت سوار:** در دهلی هندوستان تعداد موتور سواران زیاد را دیده بودیم اما بهنظرم کثرت موتورسواران جاکارتا و شهرهای دیگر اندونزی فراتر از دهلی بود با این تفاوت که تقریبا بدون استثنا تمام موتورسواران و حتی راکبان دوم نیز کلاه کاسک داشتند و هرگز بدون این کلاه ایمنی آمد و شد نداشتند. دقیقا مثل ایران خودمان!!!

۷. **نگاه به ایرانی ها:** ایران در کشور اندونزی از جایگاه بالایی برخوردار است و به ویژه در دانشگاه ها نیز ایران را مهد عالمان و دانشمندان می دانند لذا به ایرانی احترام می گذارند و بیشتر خواستار آنند که راه دانشمند شدن را از ایرانیان بیاموزند.

۸. **شیعه:** بر اثر تبلیغات بسیار غرب و رسانه های در دسترس مردم واژه شیعه با واژه داعش همتراز شده است. لذا این واژه ها بیزارند اما مکتب اهل بیت یا مذهب جعفری برای آنان محترم است. لذا ما نیز مقاله خود را با پسوند مذهب جعفری ارائه نمودیم تا با عکس العمل منفی حاضران مواجه نشویم.

۹. **فضای کار علمی:** در کشور اندونزی فضا برای کار علمی با رویکرد شیعی بسیار فراهم است به گونه ای که آنان مشتاق بودند کارهای مشترک انجام شود. و خودشان نیز به دیدگاه های علمی برخاسته از ایران گوش می دادند و سؤال می کردند و پاسخ می خواستند. این کشور با کشور دیگری که حتی اجازه نمی دهد برای زائران خودی نیز احکام و مناسک گفته شود تفاوت فاحش دارد.

۱۰. **ترافیک:** مشهور بود که جاکارتا از ترافیک بسیار سنگینی رنج می برد. لذا تأخیر در وقت قرار ملاقاتها تقریباً به بهانه ترافیک شایع بود. مانند ایران خودمان.
۱۱. **جاده و سفر:** اندونزی کشور هزار جزیره، صدها جزیره مسکونی داشت. لذا مردم برای آمد و شد در داخل کشور در بسیاری اوقات باید از جزیره ای به جزیره دیگر بروند. این امر موجب می شد که سفرها به صورت زمینی دنبال نشود و ساده ترین راه برای سفر از طریق هوا و به وسیله هواپیما باشد. ولذا جاده های بین شهری در اندونزی بسیار ابتدایی و در نهایت عقب ماندگی بود. یعنی تقریباً امکان مسافرت زمینی وجود نداشت. اما مسافرت هوایی در این کشور برای قشر متوسط به بالا مرسوم و عادی بود. افراد فقیر هم که اصلاً مسافرت نمی رفتند. در این سفر ما نیز به دو شهر پلمبنگ و جکجاکارتا سفر کردیم که هر دو سفر هوایی انجام شد.
۱۲. **فرودگاه ها:** کثرت سفر با هواپیما موجب شده بود که فرودگاه های اندونزی شلوغ و پر رفت و آمد و حیات و نشاط در این مکان ها مشهود باشد.
۱۳. **باران و هوا:** دمای هوادر اندونزی در طول سال بین ۲۶ تا ۳۰ درجه متغیر است. لذا کشور همیشه بهار است. البته می گفتند که ما دو فصل پرباران و کم باران داریم و تعداد ماه های پرباران در آنجا بیشتر از ماه های کم باران است.
۱۴. **حجاب:** مردم سر به زیر و آرام و بی سرو صدا مشغول کار خود هستند. در این کشور با اینکه بیش از ۹۰٪ آنان مسلمانند اما حجاب در بین بسیاری از مسلمانان به رسمیت شناخته نمی شود و زنان بدون حجاب در ملاء عام ظاهر می شوند. لکن وقتی به مسجد می روند چادری بر سر انداخته نماز می خوانند و سپس بدون چادر از مسجد بیرون آمده به دنبال کار خود می روند. زنان محجبه هم گاهی از پوشیدن لباس بسیار تنگ پرهیز نمی کنند.
۱۵. **اسلام و فرق:** اکثر قریب به اتفاق مردم اندونزی مسلمانند. البته مذهبشان شافعی است. این فرقه قرابت بیشتری با شیعه دارد. پیش از انقلاب در اندونزی تعداد انگشت شماری شیعه وجود داشت اما پس از انقلاب اسلامی ایران، گرایش به شیعه فزونی گرفت و شیعیان اندونزی به بیش از یک میلیون نفر رسیدند. نقل است که گرایش به شیعه در نیجریه بیشترین و پس از آن در اندونزی بوده است.
۱۶. **آسایش برای غذا و نجاست و پاکی:** از جمله مشکلات ما در سفرهای پیشین بویژه به کشورهای اروپایی کمبود یا فقدان رستورانهای اسلامی بود. اما در این سفر این مشکل به کلی منتفی بود و به راحتی و بدون نگرانی به رستوران می رفتیم. اما در باره دستشویی ها باید گفت گرچه با پدیده دستشویی فرنگی که فاقد لوله کشی و شیلنگ آب باشد مواجه نبودیم اما فقدان شیلنگ و ضرورت استفاده از ظروفی همچون سطل یا پارچ پلاستیکی مشکل دیگری را بوجود آورده بود که ما را به یاد سفر به ترکیه انداخت. در ضمن خاطره دستشویی های مسجد استقلال جاکارتا به عنوان بزرگترین مسجد شرق آسیا که باید با پای برهنه تمام مراحل دستشویی و وضوخانه را میگذرانیم تجربه ای نو و به یاد ماندنی بود.
۱۷. **راحتی برای نماز:** با وجه به سعه صدر بالا و تعصبات فرقه ای ناچیز در اندونزی و نیز نگاه مثبت مردم به ایران و روحانیت ایرانی برای استفاده از مهر به هنگام نماز مشکلی وجود نداشت و نمازهای خود مطابق با مقه شیعه به راحتی انجام می دادیم.
۱۸. **خط کشی خیابانها:** گرچه خط کشی خیابانها در اندونزی مانند خیابانهای کشورهای اروپایی نبود و دقیق و کامل بودن خط کشی ها آنگونه که با راننده حرف بزنند و فرهنگ رانندگی را بسازد نبود اما حقیقتاً از ایران خودمان بهتر بود و راننده ها نیز بسیار بیشتر از راننده های ایرانی به مقررات پایبند بودند.

۱۹. **فعالتهای وهابیت:** آنگونه که نقل می شد حضور کشور عربستان و وهابیت در اندونزی روزبه روز بیشتر نمایان می شود و نگرانی زیادی برای سیطره این تفکر بر سرتاسر اندونزی وجود دارد. لذا به نظر می رسد تا فرصت هست باید بتوانیم عقلگرایی و خردورزی را در جریانهای متفکر و اندیشه ساز جامعه اندونزی حاکم کرد و معارف اهل بیت_علیهم السلام را بدون ایجاد حساسیت در اندونزی منتشر ساخت.

۲۰. **شهر جک جاکارتا:** شهر جک جاکارتا شهر دانشگاهی اندونزی است که بیش از ۲۷ دانشگاه و ۲۰ آکادمی و مرکز علمی در آن شهر مستقر است. این شهر نسبتا بزرگ با خیابانهای نسبتا باریک شهر زیبا و دیدنی است بویژه بازارش که مغازههای بزرگ و با پوشاک و صنایع دستی دیدنی و خریدنی نظر هر ایرانی را به خودش جلب می کند. وقت کوتاه ما در جک جاکارتا باعث شد که تنها بتوانیم از یک فروشگاه صنایع دستی این شهر که سه طبقه داشت دیدن کرده چند قلم از صنایع دستی این کشور را به یادگار خریداری کنیم.

۲۱. **شبکه های تلویزیونی:** در هتلهایی که اقامت کردیم بیش از ۵۰ شبکه تلویزیونی قابل استفاده بود که مع الاسف هیچ یک از شبکه های فرامرزی ایران اسلامی قابل مشاهده نبود. با این در سه کشور اروپایی هم نتوانسته بودیم شبکه های ایرانی را ببینیم این سؤال برای ما پیش آمد که پس شبکه های برون مرزی ایران در کدام کشور ها و مناطق جهان قابل مشاهده است؟ ای کاش می دانستیم این شبکه ها چه تعداد بیننده دارد.

۲۲. **پذیرایی در دانشگاهها:** در دانشگاه هایی که بازدید و جلسه داشتیم پذیرایی مخصوص و به شیوه ای خاص انجام می شد. به جز چای یک جعبه در مقابل هر میهمان قرار داده می شد که درون آن یک نوشیدنی (آب) یک کیک یا بیسکویت و یک چیز دیگری همچون سمبوسه یا شکلات و یا چیز دیگری قرار داشت. البته دانشگاه شهر پلمبنگ پذیرایی مفصلی داشت که هم در پذیرایی میوه و هم در پذیرایی نهار بسیار سنگ تمام گذاشتند.

۲۳. شرکت کنندگان در همایش: شرکت دانشجویان در همایش بین المللی زن و خانواده دانشگاه سونان چک جاکارتا چشمگیر بود. تعجب برانگیزتر اینکه این حضور چشمگیر تا عصر ادامه داشت و در بعد از ظهر هم از رونق نیفتاد. همچنین کسالت و خواب آلودگی در همایش به چشم نمی آمد. البته برای حضور در همایش در جلوی درب ورودی سالن ثبت نام انجام می شد و شاید حضور چشمگیر دانشجویان دلیلش الزام و ضرورت ثبت نام بود. لکن وقتی تعداد انبوه دانشجویان و موتورسیکلت‌هایشان را در نظر می آوردیم حضور حدود دویست و پنجاه نفر در همایش چندان عجیب نخواهد بود.

۲۴. فضای همایش: در تمام سالن تعداد دختران و زنان خیلی بیشتر بود و این هم به دلیل موضوع همایش دور از انتظار نبود. اما با توجه به اینکه حجاب زنان مسلمان در اندونزی اهمیت زیادی ندارد و مسلمانان بسیاری هستند که حجاب را رعایت نمی کردند اما در سالن همایش هیچ دختری یا زن بی حجاب دیده نمی شد.

۲۵. پرسش و پاسخ در همایش: در پایان هر یک از دو بخش صبح و عصر همایش، از حاضران دعوت می شد تا پرسش‌های خود را از اساتیدی که مقاله ارائه کرده اند بپرسند. نوع سؤالات بیشتر حول محور متعه (ازدواج موقت)، تعدد زوجات، الرجال قوامون علی النساء، ازدواج تحمیلی در سن کم و سؤالات تکراری در باره حقوق زنان مطرح می شد.

۲۶. تسلط بر زبان: رایزن فرهنگی ج.ا.ا از ما خواسته بود مقاله خود را به عربی ترجمه کنیم لکن متأسفانه تقریباً هیچ کس از حاضران در سالن همایش عربی متوجه نمی شد اما غالباً انگلیسی می دانستند و می فهمیدند. به دلیل عدم آشنایی حضار با زبان عربی مجبور شدیم گزیده مقاله را به زبان فارسی ارائه کنیم و مترجم (آقای امام غزالی جملات ما را ترجمه می کرد).

۲۷. اذان: در اندونزی برخلاف اغلب کشورهای اسلامی اذان ظهر ملاک برای اتمام برنامه ها و جلسات نبود. لذا بخش صبح همایش بیش از نیم ساعت پس از اذان به اتمام رسید.

۲۸. قرائت قرآن: در ابتدای همایش همانند ایران چند آیه از قرآن کریم تلاوت شد با این تفاوت که قاری یک دختر دانشجو بود. او صدای بمی داشت و سعی میکرد قرآن را با صدای بم قرائت کند.

۲۹. **خوش خنده بودن مردم اندونزی:** تقریباً با تمام افرادی که برخورد کردیم و همصحبت شدیم طرفدار بیان طنز آمیز بودند و به گونه ای بیان میشد که مردم اندونزی خوش خنده هستند. لذا اساتید و رؤسای دانشگاه ها و دانشجویان در همایش زن و خانواده خیلی طرفدار مطالب طنز آمیز بودند.

۳۰. **خلاقیت در تولید صنایع دستی چوبی:** از یک فروشگاه صنایع دستی در شهر جک جا کارتا بازدید کرده چند قلم کالای دست ساز زیبا خریداری کردیم. در مجموع اشیائی که عموماً از چوب و با دست ساخته شده بود از تنوع بسیار زیاد، زیبایی خیره کننده و قیمت بسیار مناسبی برخوردار بود که اجتماع این سه ویژگی را کمتر می توان به صورت مجتمع در یک جا مشاهده کرد.

۳۱. **اندونزی کوچک:** یکی از مکانهای دیدنی در جا کارتا شهرکی است که به اندونزی کوچک معروف است. در این مکان چندین هکتاری تقریباً به هر استان فضایی حدود یک هکتار اختصاص داده اند و در آن فضا بناهای چوبی و خانه های سنتی و نیز صنایع دستی آن استان و فرهنگ و آداب و رسوم آن منطقه به نمایش درآمده است.

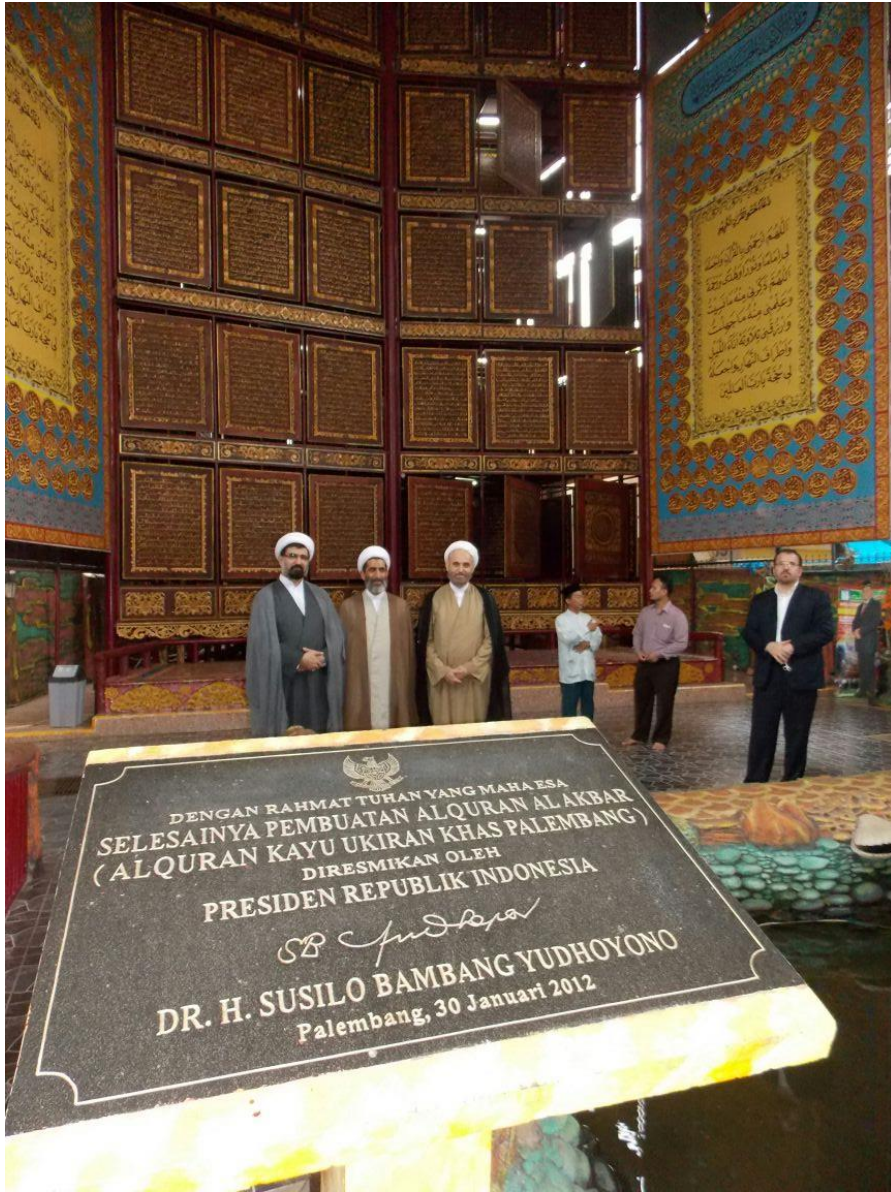

۳۲. نمایشگاه قرآن

در این سفر از دو مکان دیدنی بازدید کردیم . یکی اندونزی کوچک و دیگری یک نمایشگاه قرآن که هزینه آن توسط یکی از نمایندگان مجلس تأمین شده بود. در این نمایشگاه قرآن کریم بر روی صفحات چوبی به ابعاد ۱۸۰در۱۲۰ سانتی متر کنده کاری و در پنج طبقه بر روی اسکلت فلزی به نمایش درآمده بود. گذشته از هزینه بسیار سنگین ایجاد و خلق این اثر در وضعیت مناسبی نگهداری نمی شد و اطراف آن فبه فضای آزاد باز بود و این اثر عظیم در معرض عوارض ناشی از

تغییرات آب و وایی فرار داشت که به نظر می رسد با این وضعیت سالهای زیادی پا بر جا نباشد. البته هزینه نگهداری زیادی نیز داشت.

تدوین: معاونت فرهنگی مؤسسه

والحمد لله